

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การสร้างแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน นายสมพงษ์ ปั้นหุ่น
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. บุปผา วัฒนาพันธุ์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญส่ง นิลแก้ว

กรรมการ

อาจารย์สามารถ ศรีจำนงค์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเขียนคู่มือการใช้ แบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นดังกล่าว ตลอดจนเพื่อหาระดับจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รู้ ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในท้องถิ่น จำนวน 20 คน และครูอาจารย์ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 2,075 คน โดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย จำนวน 400 คน และสุ่มแบบหลายขั้นตอนจำนวน 1,675 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ได้แบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 ฉบับ 53 ข้อ พร้อมเกณฑ์การให้คะแนน และคู่มือการใช้ แบบวัด ฉบับภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ

2. คุณภาพของแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1 แบบวัดมีความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 แบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการทดสอบคะแนนที (t-test) มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05

2.3 แบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงเท่ากับ 0.74 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา มีค่าเท่ากับ 0.81

2.5 เกณฑ์ปกติของแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นสร้างขึ้นโดยใช้คะแนน T - ปกติ (Normalized T-Score)

3. ระดับจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าร้อยละของคะแนนเท่ากับ 64.98 พบว่ามีจิตสำนึกในระดับการให้คุณค่า นักเรียนเกิดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงในขั้นต้นจนถึงการให้คุณค่า และลดลงในระดับของจิตสำนึกที่สูงขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายเนื้อหาตัวแทนของวัฒนธรรมพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการรับประสบการณ์ การตอบสนอง การให้คุณค่า การจัดระบบและการเกิดกิจนิสัยสูง ในเรื่องการรดน้ำดำหัว การใช้ภาษาคำเมือง บ้านแบบล้านนา วัดและเจดีย์ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของล้านนา และการแต่งชุดพื้นเมือง นักเรียนส่วนใหญ่มีการรับประสบการณ์ การตอบสนอง การให้คุณค่า การจัดระบบและการเกิดกิจนิสัยต่ำในเรื่อง ชีต: ความเชื่อเรื่องการห้ามถมบ่อน้ำ สำนวนสุภาษิตคำเมือง(กำญา) และการส่ายมือ(ส่ายวัน) นอกจากนี้นักเรียนมีจิตสำนึกสูงในวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุมากกว่าเรื่องที่เป็นนามธรรม

Thesis Title   Construction of Local Culture Conscious Measure of Lower
Secondary Students in Chiang Mai Province

Author   Mr. Sompong Panhoon

M.Ed.   Educational Measurement and Evaluation

Examining Committee

Assoc.Prof. Dr. Bupa Wattanapun   Chairperson

Assoc.Prof. Dr. Boonsong Nilkaew   Member

Lect. Samart Srijumnong   Member

Abstract

The study was to construct the Local Culture Conscious Measure for a lower secondary students in Chiang Mai Province with its testing quality, to develop the Measure's handbook, and to use it to survey the lower secondary students in Chiang Mai. The 2,115 samples were consisted of 40 people included knowledgeable villagers, village leaders, elderlies, and social studies teachers which were purposively selected and 2,075 lower secondary students which were randomly selected. The results were as follows:

1. The Local Culture Conscious Measure which was composed of 53 items was developed with its scoring criteria and manual was developed.
2. Regarding the testing quality of the instrument the following indicators were obtained:
  - 2.1 Face validity using experts judgement.
  - 2.2 Discriminating power with .001 .01 and .05 level of significance by t - test.

2.3 Construct validity at 0.74 with .001 level of significance.

2.4 Reliability using alpha technique at 0.81.

2.5 Norms of the Measure using Normalized T – Score.

3. Local Culture Conscious of the students was at moderate level (64.98%). They have high Local Culture Conscious in receiving, responding and valuing but low in organization and characterization. Most students were high in all aspects in the areas of water ritual to pay respect to elderly, local dialect usage, Lanna house style, mural painting, temple and pagoda, Lanna performing arts and local costumes. Most students were low in all 5 aspects in the area of "Khued" (things people should not do), regarding pond fill-up local saying and "Saimue" (to help at harvest time and others social functions). Students' Local Culture Conscious was high in concrete than abstract matters.